LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL LAIPSNĮ SUTEIKIANČIŲ PIRMOSIOS PAKOPOS IR VIENTISŲJŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ BENDRŲJŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2010 m. balandžio 9 d. Nr. V-501
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (Žin., 2009, Nr. 54-2140) 47 straipsnio 8 dalimi ir 48 straipsnio 3 ir 7 dalimis,

1. T v i r t i n u Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašą (toliau – aprašas) (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. aprašas taikomas:

2.1.1. naujoms laipsnį suteikiančioms pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programoms;

2.1.2. laipsnį suteikiančioms pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programoms, į kurias asmenys priimami studijuoti nuo 2010–2011 studijų metų;

2.2. aukštosios mokyklos pasirengia šio įsakymo 2.1.2 punkte nurodytų studijų programų vykdymui pagal aprašo reikalavimus iki 2010 m. liepos 1 d.;

2.3. ne anksčiau kaip nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka aukštosios mokyklos gali vykdyti gretutinės krypties studijas ir tuo atveju, kai nevykdo tos krypties akredituotų laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ar vientisųjų studijų programų;

2.4. pedagogų rengimui skirtoms laipsnį suteikiančioms pirmosios pakopos studijų programoms aprašo reikalavimai taikomi tiek, kiek neprieštarauja Pedagogų rengimo reglamentui, patvirtintam Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. V-54 (Žin., 2010, Nr. 9-425);

2.5. Studijų krypčių (sričių) reglamentai ir profesinio rengimo standartai, patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro iki aprašo įsigaliojimo, taikomi laipsnį suteikiančioms pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programoms tiek, kiek neprieštarauja aprašui.

ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS GINTARAS STEPONAVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministro
2010 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. V-501

LAIPSNĮ SUTEIKIANČIŲ PIRMOSIOS PAKOPOS IR VIENTISŲJŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ BENDRŲJŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis aprašas reglamentuoja bendruosius laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos (koleginių ir universitetinių) ir vientisųjų studijų programų (toliau kartu – studijų programa, studijų programos) sudarymo ir vykdymo principus.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

Studijų kreditas – studijų dalyko apimties vienetas, kuriuo matuojami studijų rezultatai ir studento darbo laikas. Vienų studijų metų 1600 valandų atitinka 60 studijų kreditų (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. vartojama ši „studijų kredito“ sąvoka: „Studijų kreditas – studijų masto matavimo vienetas, lygus 40 sutartinių studento darbo (auditorijose, laboratorijose, savarankiško ir kt.) valandų, t. y. vienai jo darbo savaitei) (toliau – kreditas).

Modulis – iš kelių turinio požiūriu susijusių dalykų sudaryta studijų programos dalis, turinti apibrėžtą tikslą ir orientuota į tam tikrus studento gebėjimus; mažiausia galima modulio apimtis – 8 kreditai.

3. Studijų programos turi atitikti bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, nustatomus studijų krypties (krypčių grupės, srities) aprašuose, kuriuos tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras, arba tik bendruosius reikalavimus, jei nėra patvirtintų specialiųjų reikalavimų. Šie reikalavimai teologijos studijų krypties katalikiškųjų studijų programoms taikomi tiek, kiek neprieštarauja Šventojo Sosto nustatytiems reikalavimams.

4. Studijų programa gali būti skirta:

4.1. pagrindinės krypties studijoms, kurias baigus suteikiamas krypties (šakos) kvalifikacinis laipsnis, ir aukštosios mokyklos nustatytiems ir studento pasirenkamiems dalykams, skirtiems gilesnei specializacijai toje pačioje kryptyje (šakoje), ar praktikai;

4.2. pagrindinės krypties studijoms, kurias baigus suteikiamas krypties (šakos) kvalifikacinis laipsnis, ir aukštosios mokyklos nustatytiems ir studento pasirenkamam kitos krypties (šakos) moduliui (moduliams), dalykui (dalykams) ar praktikai;

4.3. pagrindinės krypties studijoms, kurias baigus suteikiamas krypties (šakos) kvalifikacinis laipsnis, ir aukštosios mokyklos nustatytiems ir studento pasirenkamiems didesnės, nei šiame apraše nustatytos būtinos apimties, bendriesiems universitetinių (koleginių) studijų dalykams (pasaulėžiūros ir bendros erudicijos dalykams, kurie nėra tiesiogiai susiję su pagrindinės krypties studijų turiniu);

4.4. dviejų krypčių – pagrindinės krypties ir aukštosios mokyklos nustatytos ir studento pasirenkamos gretutinės krypties – studijoms, kurias baigus suteikiamas dvigubas – pagrindinės krypties (šakos) ir gretutinės krypties (šakos) kvalifikacinis laipsnis.

5. Studijų programoje rekomenduojama numatyti galimybę ir nurodyti tvarką, sudarančią sąlygas studentui laisvai pasirinkti dalykų, kurie studijuojami toje pačioje aukštojoje mokykloje (rekomenduotina – kitame studijų padalinyje) ar kitoje aukštojoje mokykloje.

6. Aukštosios mokyklos nustatytos ir studento pasirinktos specializacijos, bendrųjų universitetinių (koleginių) studijų dalykų, gretutinės krypties dalykų pavadinimai, praktikos, studento laisvai pasirenkamų dalykų pavadinimai ir apimtis kreditais įrašoma diplomo priedėlyje (priede).

7. Kiekvienos studijų programos apraše studijų tikslai turi būti aiškiai suformuluoti ir susieti su asmens, užbaigusio studijas pagal tą programą, įgyjamais studijų rezultatais

(žiniomis, mokėjimais ir įgūdžiais). Jeigu baigus studijų programą įgyjama kvalifikacija, kuriai reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos ar tarptautiniais teisės aktais, studijų tikslai turi atitikti ir šiuos reikalavimus. Studijuojamų dalykų tikslai ir turinys, studijų metodai, reikalavimai stojantiesiems turi būti pagrįsti studijų programos tikslais. Studijų programos apimtis, pedagoginio ir mokslinio personalo kvalifikacija, materialioji studijų bazė turi būti pakankami studijų programos tikslams pasiekti.

8. Studijų programos, modulių ir atskirų dalykų apimtis nustatoma kreditais ir turi būti vienoda nepriklausomai nuo studijų formos (nuolatinės, ištęstinės). Mokymo (mokymosi) būdai, studijų trukmė ir tvarkaraštis nustatomi atsižvelgus į studentų saugos ir sveikatos reikalavimus, o ištęstinės studijų formos trukmė – ir atsižvelgus į galimybes derinti studijas su kitu studentų užimtumu (darbovietėse, atliekant šeimynines pareigas ir kt.).

9. Per semestrą studijuojamos programos dalykų skaičius negali būti didesnis kaip 7. Kiekvieno dalyko arba modulio studijos baigiamos egzaminu arba studento savarankiškai atlikto darbo (projekto) įvertinimu.

10. Praktika yra atskiras studijų dalykas, įeinantis į 7 dalykų skaičių, kai ji nesusijusi su kuriuo nors vienu studijuojamu dalyku arba susijusi, bet studijų programos vykdytojų yra pagrįstai laikoma atskirtina nuo studijuojamo dalyko. Praktika nėra atskiras studijų dalykas, jeigu ji yra sudėtinė studijuojamo dalyko dalis, tokios praktikos neturi būti studijuojamų dalykų sąraše.

11. Studijų programa turi būti periodiškai atnaujinama. Per programos akreditavimo laikotarpį 20 procentų programos apraše deklaruotų pagrindinės krypties studijų dalykų gali būti keičiami universiteto senato (kolegijos – akademinės tarybos) sprendimu. Pakeitimai turi būti paskelbti aukštosios mokyklos tinklalapyje.

12. Jei per programos akreditavimo laikotarpį pagrindinės krypties studijų dalykų apimtis keičiama daugiau nei 20 procentų arba sujungiamos dvi ar daugiau studijų programų, visos jos turi būti įvertintos ir akredituotos pagal Studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. ISAK-1652 (Žin., 2009, Nr. 96-4083).

II. REIKALAVIMAI UNIVERSITETINIŲ PIRMOSIOS PAKOPOS STUDIJŲ PROGRAMOMS

13. Pirmosios pakopos universitetinių studijų programos, kurią baigus suteikiamas krypties (šakos) bakalauro laipsnis, apimtis yra ne mažesnė kaip 210 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 140) ir ne didesnė kaip 240 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 160) kreditų, iš jų:

13.1. ne mažiau kaip 165 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 110) kreditus turi sudaryti studijų krypties dalykai;

13.2. ne mažiau kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų turi sudaryti bendrieji universitetinių studijų dalykai;

13.3. ne daugiau kaip 60 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 40) kreditų gali sudaryti universiteto nustatyti ir studento pasirenkami dalykai, skirti gilesnei specializacijai toje pačioje kryptyje (šakoje), arba kitos krypties (šakos) modulis (moduliai) ar dalykas (dalykai), arba bendrieji universitetinių studijų dalykai, praktika, taip pat studento laisvai pasirenkami studijų dalykai.

14. Studijų programos, kurią baigus suteikiamas dvigubas pagrindinės studijų krypties (šakos) ir gretutinės studijų krypties (šakos) bakalauro laipsnis (toliau – dvigubas bakalauro laipsnis), apimtis turi būti 240 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 160) kreditų, iš jų:

14.1. 165 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 110) kreditus turi sudaryti pagrindinės studijų krypties dalykai;

14.2. 60 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 40) kreditų turi sudaryti gretutinės studijų krypties dalykai;

14.3. 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų turi sudaryti bendrieji universitetinių

studijų dalykai.

15. Studijų programos, pagal kurią studijuojant suteikiamas dvigubas bakalauro laipsnis, apraše turi būti nurodytos universiteto nustatytos studijų rinkimosi galimybės: gretutinės krypties (šakos) studijų pasirinkimo tvarka ir principai arba tikslus gretutinių krypčių (šakų) sąrašas, arba konkreti gretutinė kryptis (šaka). Gretutinės studijų krypties (šakos) studijų vykdymo reikalavimus tvirtina universiteto senatas.

16. Universitetas gali vykdyti gretutinės krypties studijas ir teikti dvigubą bakalauro laipsnį tik tų krypčių (šakų), kuriose vykdo akredituotas studijų programas. Šis apribojimas netaikomas studijų programoms, skirtoms rengti pedagogus. Jeigu universitetas nevykdo akredituotos atitinkamos krypties (šakos) studijų programos, tuomet gretutinės krypties studijos vykdomos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Tuo atveju, kai universitetas vykdo tam tikros krypties gretutines studijas, Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre tai pažymima prie atitinkamos pagrindinės krypties (šakos) studijų programos.

17. Bendra praktikų apimtis turi būti ne mažesnė kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų.

18. Studijų programa baigiama absolvento kompetencijos įvertinimu per baigiamojo darbo (projekto) gynimą ir baigiamuosius egzaminus (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose), skiriant jiems ne mažiau kaip 12 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 8) kreditų. Jeigu suteikiamas dvigubas bakalauro laipsnis, turi būti numatyti pagrindinės krypties (šakos) ir gretutinės krypties (šakos) baigiamieji darbai (projektai), taip pat baigiamieji egzaminai (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose), jiems iš viso skiriant ne mažiau kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų.

19. Ne mažiau kaip pusę studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai arba pripažinti menininkai (meno dalykus).

20. Universitetas gali organizuoti studijų procesą taip, kad studentai galėtų įgyti dviejų skirtingų krypčių (šakų) bakalauro laipsnius lygiagrečiai studijuodami pagal dvi studijų programas. Tokiu atveju ne mažiau kaip 165 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 110) kreditus turi sudaryti pirmosios krypties studijų dalykai, o su jais nesutampantys antrosios krypties studijų dalykai – ne mažiau kaip 135 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 90) kreditus, jei kiti abiejų krypčių studijų dalykai sutampa. Kiekvienai šių programų *mutatis mutandis* taikomi visi kiti šiame apraše nurodyti reikalavimai.

III. REIKALAVIMAI KOLEGINIŲ STUDIJŲ PROGRAMOMS

21. Koleginių studijų programos, kurią baigus suteikiamas krypties (šakos) profesinio bakalauro laipsnis, apimtis yra ne mažesnė kaip 180 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 120) ir paprastai ne didesnė kaip 210 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 140) kreditų, iš jų:

21.1. ne mažiau kaip 135 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 90) kreditus turi sudaryti studijų krypties dalykai;

21.2. ne mažiau kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų turi sudaryti bendrieji koleginių studijų dalykai.

21.3. nuo 30 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 20) iki 60 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 40) kreditų gali sudaryti kolegijos nustatyti ir studento pasirenkami dalykai, skirti gilesnei specializacijai toje pačioje kryptyje (šakoje), arba kitos krypties (šakos) modulis (moduliai) ar dalykas (dalykai), arba bendrieji koleginių studijų dalykai, praktika, taip pat studento laisvai pasirenkami dalykai.

22. Tais atvejais, kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose, studijų programos apimtis gali būti 240 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 160) kreditų.

23. Koleginių studijų programos, kurią baigus suteikiamas dvigubas pagrindinės studijų krypties (šakos) ir gretutinės studijų krypties (šakos) profesinio bakalauro laipsnis (toliau – dvigubas profesinio bakalauro laipsnis), apimtis turi būti 210 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 140)

kreditų, iš jų:

23.1. 135 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 90) kreditus turi sudaryti pagrindinės studijų krypties dalykai;

23.2. 60 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 40) kreditų turi sudaryti gretutinės studijų krypties dalykai;

23.3. 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų turi sudaryti bendrieji koleginių studijų dalykai.

24. Studijų programos, pagal kurią studijuojant suteikiamas dvigubas profesinio bakalauro laipsnis, gretutinė kryptis gali būti „Vadyba“ (viena iš ją sudarančių šakų), jeigu kolegija vykdo akredituotą vadybos krypties (šakos) programą, arba kita tos pačios studijų krypčių grupės kryptis (šaka). Šis apribojimas netaikomas studijų programoms, skirtoms rengti pedagogus. Jeigu kolegija nevykdo akredituotos atitinkamos krypties (šakos) studijų programos, tuomet gretutinės krypties studijos vykdomos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka. Tuo atveju, kai kolegija vykdo tam tikros krypties (šakos) gretutines studijas, Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre tai pažymima prie atitinkamos pagrindinės krypties (šakos) studijų programos.

25. Studijų programos, pagal kurią studijuojant gali būti suteikiamas dvigubas profesinio bakalauro laipsnis, apraše turi būti nurodytos kolegijos numatytos studijų rinkimosi galimybės: gretutinės krypties (šakos) studijų pasirinkimo tvarka ir principai arba tikslus gretutinių krypčių (šakų) sąrašas, arba konkreti gretutinė kryptis (šaka). Gretutinės studijų krypties (šakos) studijų vykdymo reikalavimus tvirtina kolegijos akademinė taryba.

26. Praktikos ir kitas praktinis rengimas turi sudaryti ne mažiau kaip trečdalį studijų programos apimties. Praktikų (mokomųjų, pažintinių, profesinės veiklos ir kitų) apimtis turi būti ne mažesnė kaip 30 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 20) kreditų. Profesinės veiklos praktikų bendra apimtis meno studijoms – ne mažesnė kaip 18 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 12) kreditų, kitoms studijoms – ne mažesnė kaip 24 kreditai (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 16). Baigiamosios profesinės veiklos praktikos vieta turi būti suderinta su baigiamojo darbo tema ir panaši į tas darbo vietas, kurioms rengiamas absolventas.

27. Studijų programa baigiama absolvento kompetencijos įvertinimu per baigiamojo darbo (projekto) gynimą ir baigiamuosius egzaminus (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose), skiriant jiems ne mažiau kaip 9 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 6) kreditus. Jeigu programą baigus suteikiamas dvigubas profesinio bakalauro laipsnis, joje turi būti numatyti pagrindinės krypties (šakos) ir gretutinės krypties (šakos) baigiamieji darbai (projektai), taip pat baigiamieji egzaminai (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose), jiems iš viso skiriant ne mažiau kaip 12 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 8) kreditų.

28. Ne mažiau kaip 10 procentų studijų krypties dalykų apimties turi dėstyti mokslininkai arba pripažinti menininkai (meno dalykus). Daugiau kaip pusė studijų programos dėstytojų turi turėti ne mažiau kaip 3 metus praktinio darbo dėstomo dalyko srityje patirties.

IV. REIKALAVIMAI VIENTISŲJŲ STUDIJŲ PROGRAMOMS

29. Vientisosios studijos gali būti organizuojamos tik tais atvejais, kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose.

30. Vientisųjų studijų apimtis yra ne mažesnė kaip 300 ir ne didesnė kaip 360 kreditų (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – atitinkamai 200 ir 240 kreditų).

31. Bendra praktikų apimtis turi būti ne mažesnė kaip 18 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 12) kreditų.

32. Studijų programa baigiama absolvento kompetencijos įvertinimu per baigiamojo darbo (projekto) gynimą ir baigiamuosius egzaminus (kai tai nustatyta norminiuose teisės aktuose), skiriant jiems ne mažiau kaip 15 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 10) kreditų.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Valstybės finansuojamiems studentams pagal nustatytą norminę studijų kainą skiriamos lėšos studijoms universitete, apimančioms 240 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 160) kreditų, vientisosioms studijoms, apimančioms 360 kreditų (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 240 kreditų, ir studijoms kolegijoje, apimančioms 210 (iki 2011 m. rugsėjo 1 d. – 140) kreditų. Aukštajai mokyklai nustačius mažesnę studijų kainą valstybės finansuojamiems studentams nei norminė studijų kaina, studijų apimtis turi būti išlaikyta, atitinkamai siūlant studijų rinkimosi galimybes pagal šiuose reikalavimuose išdėstytus principus.